

Statens
servicecenter

En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv

- delrapport februari 2016

Diarienummer: 10395-2015/1221
Datum: 2016-02-26
Näringsdepartementet: N2015/3928/EF, N2014/3415/ITP,
N2013/3701/ITP

Statens servicecenter
FE15
801 71 Gävle
Telefon: 0771-456 00 00
E-post: registrator@statenssc.se
www.statenssc.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1 Bakgrund och uppdrag	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Uppdraget	9
1.3 Sammanfattning av föregående delrapport	10
1.4 Den här delrapportens fokus	11
2 Fokus för arbetet under 2015	12
2.1 Hur arbetet bedrivits under året	12
2.2 E-arkivtjänstens utformning och funktioner	14
2.3 Tjänstens funktionalitet	16
2.4 Informationssäkerhet	18
2.5 Juridik	19
2.6 Personlig integritet och personuppgiftsansvar	19
3 Förutsättningar för slutförande av uppdraget	22
3.1 Allmänt	22
3.2 En förordningsreglerad anslutning	22
3.3 Juridiska och vissa andra förutsättningar	24
4 Strategi för en bred anslutning till e-arkivtjänsten och förslag till förordningsreglering	29
4.1 Bedömningar inför förordningsreglering inkluderar strategin för en bred anslutning	29
4.2 Reglering inom befintlig förordning	30
5 Fortsatt arbete och finansiering	31
5.1 Vårt uppdrag	31
5.2 Fokus och tidplan för arbetet 2016	32
5.3 Finansiering av fortsatt arbete	34
6 Bilagor	36

Sammanfattning

Alla myndigheter måste säkerställa tillgången till sina allmänna handlingar. Detta i syfte att upprätthålla demokrati och rättssäkerhet, stödja forskning och utveckling samt bevara kulturarvet. Tillgång till allmänna handlingar över tid förutsätter en betydligt mer omfattande e-arkivering än i dagsläget. Risken för förlust av stora mängder offentlig information har blivit överhängande.

I e-arkivprojektet har Statens servicecenter tillsammans med övriga medverkande myndigheter skapat en modell för en förvaltningsgemensam e-arkivtjänst. Den syftar till att göra det enklare att bevara och tillgängliggöra den offentliga informationen. Modellen tillgodoser de krav som måste ställas utifrån funktionalitet, säkerhet och juridiska villkor. Samtliga i projektet medverkande myndigheter står bakom modellen.

För att arbetet med att inrätta det förvaltningsgemensamma e-arkivet ska kunna fortsätta krävs att regeringen:

- finansierar fortsatt arbete under 2016 med sex miljoner kronor för förberedelser inför och upphandling av e-arkivets systemstöd och drift samt
- förordningsreglerar anslutningen av myndigheter till tjänsten

E-arkivering utgör en nödvändig del i den infrastruktur som krävs för en långsiktigt hållbar informationsförsörjning och därmed fortsatt utveckling av Sverige, inom såväl e-förvaltning som andra områden.

I dagsläget har många myndigheter inte påbörjat elektronisk arkivering och kan därför inte säkerställa bevarandet av och tillgängligheten till sin information. Därmed är risken stor för att väsentliga delar av den offentliga informationen går förlorad.

Ett förvaltningsgemensamt e-arkiv är det för staten som helhet mest kostnadseffektiva alternativet för arkivering av myndigheternas digitala information. Detta framgår av både regeringsuppdraget från augusti 2014¹ och den delrapport som lämnades till regeringen i februari 2015². För flertalet myndigheter är en anslutning till en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, med de verktyg och metoder den kan erbjuda, sannolikt det enklaste och mest kostnadseffektiva sättet att komma igång med ett systematiskt bevarande av digital information. För mindre myndigheter med begränsade personella resurser

---

¹ Regeringsbeslut, Uppdrag att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, Näringsdepartementet, 2014-08-14, N2014/3415/ITP

² En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv – delrapport, februari 2015, diarienummer 10444-2014/122

torde en anslutning till en förvaltningsgemensam tjänst dessutom vara den enda rimliga lösningen.

Eftersom många myndigheter ännu inte påbörjat elektronisk arkivering har det uppstått ett ackumulerat behov av arkivering av digital information. Att ansluta till den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten kräver visserligen initiala resurser, men sannolikt betydligt mindre resurser än om myndigheten skulle införa en egen e-arkivlösning. Med en förvaltningsgemensam lösning kan statsförvaltningen fokusera på samfälliga insatser och resurser till *en gemensam tjänst* som gör det så *enkelt som möjligt* för myndigheterna att e-arkivera.

Många myndigheter har framfört intresse för tjänsten och önskat veta när den blir tillgänglig. Detta talar för att en snabb och bred anslutning till tjänsten är att vänta, så snart den har inrättats.

Under 2015 har projektet fördjupat arbetet med att identifiera och förankra:

- vilka krav på funktionalitet och säkerhet som e-arkivtjänsten ska uppfylla och hur dessa ska tillgodoses, och
- under vilka juridiska villkor tjänsten kan inrättas samt hur dessa villkor ska uppfyllas.

Projektet har gjort olika analyser, bl.a. en juridisk riskanalys. Utifrån dessa bedömer Statens servicecenter, Riksarkivet och pilotmyndigheterna att det krävs åtminstone en förordningsreglerad anslutning till tjänsten för att uppdraget ska kunna genomföras. Med ett slutligt genomförande avses inrättande och förvaltning av e-arkivtjänsten samt pilotmyndigheternas anslutning till den.

Utöver behovet av en förordningsreglerad anslutning av myndigheter till e-arkivtjänsten är även fortsatt finansiering en nödvändig förutsättning för att uppdraget ska kunna genomföras.

Det är också rimligt att regeringen ersätter pilotmyndigheterna för sina insatser, särskilt de som krävs av dem under 2016 för att projektet ska kunna utföra de användbarhetstester som genomförandet av upphandlingen kräver.

Thomas Pålsson

Generaldirektör
Statens servicecenter

Björn Jordell

Riksarkivarie
Riksarkivet

1 Bakgrund och uppdrag

1.1 Bakgrund

1.1.1 Regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning

Regeringen beskriver i sin strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning "Med medborgaren i centrum"³ sina målsättningar för arbetet med att förstärka myndigheternas förmåga att samverka digitalt i förvaltningsgemensamma it-frågor.

En förvaltningsgemensam utveckling av digitala tjänster är avgörande för att nå regeringens övergripande mål för e-förvaltningen.

Digitalt som första val

E-delegationen har i sitt slutbetänkande⁴ från juni 2015 listat ett antal förutsättningar för att regeringen ska nå målen för utvecklingen av e-förvaltningen. Där står det bland annat:

"Digitala tjänster ska, så långt det är möjligt och där det är relevant, vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med medborgare och företag. Regeringen behöver därför driva en utveckling som leder till att digitala tjänster införs som förstahandsval i offentlig sektor."

Att regeringen följer den rekommendationen är uppenbart. Exempel på det är undertecknandet, i oktober 2015, av avsiktsförklaringen för digital förnyelse av det offentliga Sverige tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och det samtidiga inrättandet av ett särskilt råd för digitaliseringen av det offentliga Sverige.

I det sammanhanget uttryckte IT-ministern, Mehmet Kaplan, "Ska vi skapa en samverkande och innovativ offentlig förvaltning måste vi på allvar prioritera den digitala förnyelsen. Vi måste tänka digitalt först"⁵ Ministern framhöll i det sammanhanget även att det finns stor potential för ökad effektivitet och kvalitet för medborgare och företag genom samverkan över myndighetsgränser kring digitala lösningar.

---

³ Näringsdepartementet (2012), *Med medborgaren i centrum. Regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning* (N2012.37). Målbild: En enklare vardag för medborgare, Öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet, Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

⁴ SOU 2015:65, Slutbetänkande av E-delegationen, En förvaltning som håller ihop

⁵ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/10/nu-digitaliserar-vi-det-offentliga-sverige/>
<http://skl.se/tjanster/press/debattartiklar/debattartiklar2015/digitaltforstforettsmartaesverige.7387.html>

Uppdrag att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv

I augusti 2014 gav regeringen Statens servicecenter i uppdrag⁶ att i samverkan med Riksarkivet utveckla en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv. Skälen för detta var bl.a. att *"offentliga myndigheter ska säkerställa tillgången till allmänna handlingar för medborgare, organisationer, företag och den egna förvaltningen på kort och lång sikt."*, samt att *"en gemensam tjänst kan förenkla och minska kostnaderna för myndigheter att införa och använda e-arkiv, samt innebära möjligheter till besparingar för staten som helhet"*. Uppdraget återges i bilaga 1.

Att säkerställa tillgången till allmänna handlingar innebär inte bara att lagra den digitala informationen. Den allmänna handlingen (informationen) ska också hanteras i ett sammanhang som bevarar den rent tekniskt och samtidigt kan tillhandahålla både informationen i sig och den dokumentation som krävs för att kunna läsa, förstå, använda och återutnyttja informationen även på lång sikt. För att genomföra detta krävs både rätt teknik och säkerhet i kombination med dedikerade processer samt rätt kompetens.

Bevarande innebär att skapa förutsättningarna för att informationen ska kunna finnas kvar för all framtid. Detta innebär i sig att man medvetet tillämpar en kombination av lagstiftning, Riksarkivets författningar, standarder och best-practice i en *strategi* i enlighet med Riksarkivets RA-FS 2009:1. En sådan strategi innebär bland annat att man redan när informationen skapas eller inkommer förser den med rätt metadata, tekniska format m.m.

Enbart teknisk lagring i ett verksamhetssystem räcker inte för att *över tid* säkerställa de stora mängder av digital information som finns på myndigheterna. Det är därför kritiskt att statsförvaltningen börjar e-arkivera i betydligt större utsträckning än i dagsläget. Annars riskerar vi att på sikt förlora stora delar av vår digitala information (d.v.s. oreglerad gallring).⁷

Budgetpropositionen 2015

Även i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1, utgiftsområde 22) anges att regeringen förstärker styrningen och samordningen av den övergripande it-användningen i statsförvaltningen. Detta bland annat genom att främja en användning och utveckling av gemensamma lösningar samt genom att i större utsträckning styra de statliga myndigheternas anslutning till gemensamma tjänster.

1.1.2 Den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänstens betydelse för e-förvaltningen

Alla myndigheter är ansvariga för att bevara sin information. Detta är reglerat i Tryckfrihetsförordningen, arkivlagstiftningen och Riksarkivets föreskrifter och anvisningar. I dagsläget har många myndigheter inte kommit igång med

⁶ N2014/3415/ITP, N2013/3701/ITP, N2015/3928/EF

⁷ Se vidare resonemang i en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv – delrapport februari 2015 diarienummer 10444-2014/1221 (Statens servicecenter) avsnitt 1.5 sid 10 samt avsnitt 2.3 sidan 13.

elektronisk arkivering och kan därför vare sig säkerställa bevarandet av eller tillgängligheten till sin information. Därmed blir det också svårt att uppfylla kraven i gällande lagstiftning inom området. En gemensam tjänst för e-arkiv blir därför en nödvändig komponent i den grundläggande infrastrukturen för att uppnå en långsiktigt hållbar e-förvaltning och en långsiktig informationsförsörjning för den egna myndigheten, för staten som helhet och i samhället i övrigt.

Risken för förlust av information på lång sikt måste förebyggas genom ett aktivt bevarande av den information som bildas inom den moderna myndigheten i allmänhet och inom de olika tjänster som tillsammans utgör e-förvaltningen i synnerhet.

Med en gemensam tjänst för e-arkiv kan statsförvaltningen fokusera de insatser och ekonomiska resurser som krävs till en gemensam tjänst och samtidigt göra det så enkelt som möjligt för myndigheterna att e-arkivera. Detta genom att erbjuda ett systemstöd tillsammans med standardiserade processer, metoder och verktyg för e-arkivering.

Ekonomiska fördelar med en gemensam investering

Om exempelvis de sju pilotmyndigheterna skaffar egna e-arkiv så handlar totalkostnaden, utifrån Riksarkivets tidigare uppskattning⁸, om mellan 70 och 105 miljoner kronor. Om man istället koncentrerar resurserna till vårt gemensamma regeringsuppdrag – en förvaltningsgemensam e-arkivtjänst – kan man redan med detta exempel dra slutsatsen att besparingspotentialen för staten som helhet åtminstone ligger på flera tiotals miljoner.⁹

Att ansluta till den förvaltningsgemensamma tjänsten för e-arkiv blir sannolikt därför det mest kostnadseffektiva sättet för myndigheterna att leva upp till lagstiftningens krav och samtidigt uppnå en effektivare informationsförsörjning i den egna verksamheten. Detta bidrar i sig till att uppfylla regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning.

Som aviserats i budgetpropositionen avser regeringen att främja utvecklingen av gemensamma lösningar, d.v.s. de insatser som krävs för att nå målen för e-förvaltningen. Den delrapport som vi nu lämnar, tydliggör att detta främjande måste ske genom regeringens bidrag med särskilda finansiella insatser och en styrande reglering som understödjer de statliga myndigheternas anslutning till e-arkivtjänsten.

---

⁸ Riksarkivet, förstudie om e-arkiv och e-diarium, rapport 2011-01-31

⁹ En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv – delrapport, februari 2015, diarienummer 10444-2014/122, avsnitt 5.3.

1.2 Uppdraget

1.2.1 Om uppdraget att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv

Som nämndes ovan uppdrog regeringen i augusti 2014 till Statens servicecenter att i samverkan med Riksarkivet utveckla en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv.¹⁰ Regeringen uppdrog vidare åt sju myndigheter¹¹ att delta i kravställningen samt börja använda den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten när den finns tillgänglig. Enligt direktivet ska tjänsten bl.a. utformas så att den förenklar införandet samt sänker kostnaderna för införande och förvaltning jämfört med alternativa lösningar.

Enligt hittills lämnade direktiv ska delredovisningar av uppdraget lämnas den 28 februari 2015 och den 28 februari 2016 samt en slutredovisning lämnas den 31 december 2016.

Den 25 februari 2015 lämnade Statens servicecenter och Riksarkivet en delrapport av uppdraget till Näringsdepartementet. I den rapporten förordade Statens servicecenter och Riksarkivet en fortsättning av uppdraget under förutsättning att regeringen fattade beslut om att förordningsreglera anslutningen till e-arkivtjänsten samt finansiera arbetet till det att upphandling skett.

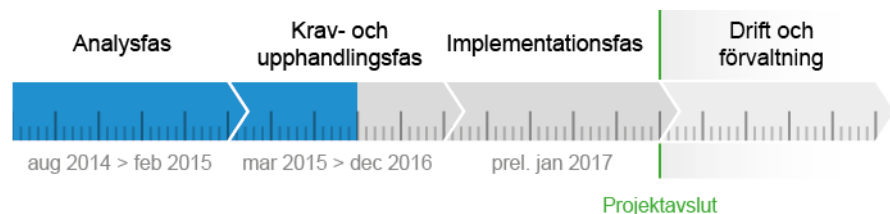
Den 7 maj 2015 beslutade regeringen om medel för år 2015 - "Medel för uppdrag att utveckla förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv" (*bilaga 2*).¹²

I avsnitt 1.3 nedan lämnas en kort sammanfattning av den föregående delrapporten.

1.2.2 Hur uppdraget genomförs och med vilka resurser

Statens servicecenter har valt att driva arbetet i form av ett projekt. Uppdraget har indelats i följande faser:

1. Analysfas
2. Krav- och upphandlingsfas
3. Implementationsfas
4. Drift och förvaltning

¹⁰ Regeringsbeslut, Uppdrag att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, Näringsdepartementet, 2014-08-14, N2014/3415/ITP

¹¹ Bolagsverket, Energimyndigheten, Fortifikationsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Post- och telestyrelsen, Statens fastighetsverk

¹² Regeringsbeslut, Medel för uppdrag att utveckla förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, Näringsdepartementet, 2015-05-07, N2015/3928/EF

Från projektets start i augusti 2014 till och med februari 2016 har omfattande resurser lagts på projektet. Statens servicecenter som uppdragsansvarig, Riksarkivet och pilotmyndigheterna dels genom deltagande i möten, arbetsgrupper samt med expertkunskap inom olika områden och med förberedelser för anslutning till tjänsten i den egna verksamheten.

1.2.3 Projektorganisation

Genom det samarbete som sker inom projektet utnyttjas myndigheterna samlade kunskaper och kompetenser. Det bidrar också till kunskapsspridning och gemensamt lärande myndigheterna emellan. Projektet har organiserats enligt nedan (se även bild över projektorganisation i bilaga 3).

Projektgrupp

En projektgrupp leds av Statens servicecenter och består av representanter från Statens servicecenter, Riksarkivet samt samtliga pilotmyndigheter. Gruppen träffas kontinuerligt i arbetsmöten under projektets gång. Genom projektgruppen förankras projektarbetet i myndigheternas egna verksamheter. De representanter som deltar i gruppen leder deras interna projekt och ansvarar för att det förberedande arbetet inför anslutning till tjänsten sker inom den egna verksamheten.

Styrgrupp

Till projektet har kopplats en *styrgrupp* bestående av respektive pilotmyndighets chef eller annan hög chef. Genom styrgruppen förankras projektarbetet kontinuerligt på hög nivå inom pilotmyndigheterna. Styrgruppen sammanträder en gång per månad. Vid mötena redovisar projektgruppen hur arbetet fortskrider och eventuella problem som uppstått. Styrgruppens medlemmar ger riktlinjer för projektets fortsatta arbete och återför lämnad information till de egna myndigheterna.

Expert-/arbetsgrupper

Till projektet har även knutits flera expert-/arbetsgrupper. Grupperna består av både externa experter och experter från Riksarkivet och pilotmyndigheterna. (Se avsnitt 2.1.2)

1.3 Sammanfattning av föregående delrapport

Regeringen beslutade om uppdraget att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv hösten 2014. Sedan dess har ett intensivt, omfattande och resurskrävande arbete bedrivits för att ett förvaltningsgemensamt e-arkiv ska kunna vara i bruk vid den tidpunkt regeringen bestämt. Statens servicecenter, Riksarkivet och de sju myndigheter som ska medverka enligt regeringsbeslutet har deltagit i detta arbete, och därtill även andra experter med olika kompetenser.

I delrapporten från februari 2015 redovisades det arbete som genomfördes i projektet under perioden augusti 2014 t.o.m. februari 2015. Rapporten utmynnade sammanfattningsvis i nedanstående slutsatser och förslag.

En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv bidrar på ett konkret sätt till ett öppet samhälle och den moderna demokratin samt inrymmer den nödvändiga infrastrukturen för en hållbar e-förvaltning och en långsiktig informationsförsörjning för staten som helhet.

Förutsättningarna för att inrätta en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv är goda eftersom:

- Den innebär minskade investeringskostnader för e-arkivering och blir därmed en besparing för staten som helhet. Etableringen av ett gemensamt e-arkiv för de sju pilotmyndigheterna istället för separata för var och en ger en besparing för staten med flera tiotals miljoner kronor.
- Det finns etablerade arbetssätt för e-arkivering.
- Marknaden är mogen och det finns leverantörer av systemstöd och drift.
- De sju pilotmyndigheterna har efter genomförda nyttoanalyser undertecknat villkorade avsiktsförklaringar¹³ om anslutning till tjänsten.

Inrättandet av en förvaltningsgemensam tjänst kan fortgå om:

- Regeringen beslutar om en förordningsreglerad anslutning av myndigheter till e-arkivtjänsten.
- Regeringen bidrar med tillräcklig finansiering av det fortsatta arbetet med uppdraget.

Redan i delrapporten från februari 2015 framförde projektet att regeringens fortsatta finansiering och en förordningsreglerad anslutning till e-arkivtjänsten är en nödvändig förutsättning för inrättandet av e-arkivet. I dagsläget kan arbetet med projektet fortgå bara om dessa förutsättningar kan infrias.

1.4 Den här delrapportens fokus

Denna delrapport fokuserar på att:

1. Redovisa varför en förordningsreglerad anslutning av myndigheter till e-arkivtjänsten är nödvändig
2. Redovisa hur en förordningsreglering kan förberedas och var regleringen bör ske. Rapporten innehåller ett förslag till reglering. (*Bilaga 4*)

I rapporten redogör vi även för vad projektet hittills gjort samt för aktiviteter, kostnadsuppskattningar och tidplanen för återstående delen av krav- och upphandlingsfasen (fas 2).

---

¹³ En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv – delrapport, februari 2015, diarienummer 10444-2014/1221, avsnitt 5.4.1.

2 Fokus för arbetet under 2015

Under första delen av krav- och upphandlingsfasen har projektet fokuserat på att fördjupa och förankra:

- juridiska förutsättningar för tjänsten
- upphandlingsrättsliga frågor
- strategi för upphandling
- funktionella och icke funktionella krav på tjänsten
- krav på informationssäkerhet och it-arkitektur

Fördjupnings- och förankringsarbetet har syftat till att skapa en fullt ut användbar e-arkivtjänst som beaktar alla olika krav som måste ställas på tjänsten, bl.a. kraven i de villkorade avsiktsförklaringar som pilotmyndigheterna tecknade i februari 2015.¹⁴

2.1 Hur arbetet bedrivits under året

Projektarbetet har utförts av en projektgrupp inom Statens servicecenter. Arbetet sker i nära samverkan med Riksarkivet och pilotmyndigheterna samt ett antal externa experter.

2.1.1 Pilotmyndigheternas insatser under året

Förutom de allmänna förberedelser som måste göras inom den egna verksamheten inför anslutning till ett e-arkiv, har pilotmyndigheterna under krav- och upphandlingsfasens första del arbetat aktivt med att ta fram krav på funktionalitet och säkerhet på det förvaltningsgemensamma e-arkivet. Inför upphandling arbetar även pilotmyndigheterna med att ta fram arkivpaket som ska användas vid de användbarhetstester som är planerade att genomföras vid upphandling av systemstöd. Omfattande tid och resurser har lagts ner hos myndigheterna sedan projektstarten i augusti 2014.

2.1.2 Arbets- och expertgrupper

Nedanstående grupper har utrett, och fortsätter att utreda, vilka krav som i olika avseenden måste ställas på e-arkivtjänsten.

Huvudprojektgrupp

Gruppen består av utsedda representanter från respektive pilotmyndighet. I gruppen ingår arkivarier och it-expert (en eller flera från respektive myndighet). Gruppen arbetar framförallt med de krav på funktionalitet som ska stödja de olika stegen i e-arkiveringsprocessen, utifrån bl.a. arkivlagstiftningen, standarder och best-practice.

Kraven och åtgärderna omfattar exempelvis hur information från en myndighet ska överföras till e-arkivet, hur informationen ska underhållas i e-arkivet och

---

¹⁴ En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv – delrapport, februari 2015, diarienummer 10444-2014/1221, bilaga 6 - Avsiktsförklaringar

kunna sökas fram och återanvändas. Det handlar också om hur handlingar ska kunna lämnas ut eller göras tillgängliga samt hur informationen slutligen ska föras över till Riksarkivet för slutarkivering.

Juristgrupp

Gruppen består av jurister från pilotmyndigheterna (en eller flera från respektive myndighet), Statens servicecenter, Riksarkivet samt en anlitad expert (advokat). Även en jurist från e-Sam samt jurister från Datainspektionen har deltagit vid flera möten. Deltagarna är utsedda utifrån sin särskilda kompetens inom det rättsområden som hittills har aktualiserats inom projektet. Det handlar i huvudsak om handlingsoffentlighet, sekretess, persondataskydd (personlig integritet) och annan offentlig rätt.

Gruppen identifierar villkoren för att införa e-arkivtjänsten och vilka krav som måste ställas på den ur ett juridiskt perspektiv. Arbetet sker bland annat utifrån en löpande riskanalys. Den syftar till att under hand säkerställa de juridiska förutsättningarna för att etablera och utnyttja e-arkivtjänsten.

Informationssäkerhetsgrupp

I gruppen ingår informationssäkerhetsansvariga och it-expertter från pilotmyndigheterna (en eller flera) samt representanter för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Vid ett par tillfällen har även Försvarets radioanstalt (FRA) medverkat i gruppens möten. Gruppens uppgift har bl.a. varit att ta fram krav på säkerhet, dvs. säkerhetsnivåer med kopplade skyddsåtgärder för e-arkivtjänsten.

2.1.3 Samråd med expertmyndigheter under projektarbetet

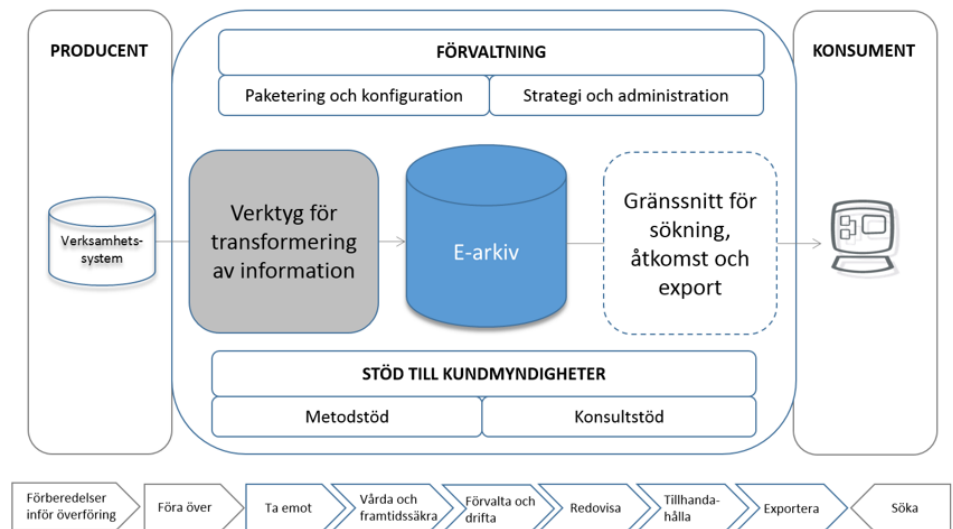
I övrigt har e-arkivprojektet hitintills samrått med e-delegationen (numera e-Sam) i outsourcingfrågor, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i informationssäkerhetsfrågor samt Datainspektionen (DI) i frågor om personlig integritet. Samråd har även skett med Säkerhetspolisen (SÄPO) och Försvarets radioanstalt (FRA), med särskilt fokus på möjliga konsekvenser av att sammanföra stora informationsmängder i ett förvaltningsgemensamt e-arkiv.

2.2 E-arkivtjänstens utformning och funktioner

I det fördjupande projekt- och förankringsarbete som bedrivits under 2015 har utgångspunkten varit att Statens servicecenter ska skapa en flexibel och skalbar e-arkivtjänst som kan stödja olika myndigheters verksamheter oavsett storlek och uppdrag.

Ledord i arbetet med utformningen av tjänsten har varit kvalitet, säkerhet, effektivitet och långsiktighet.

2.2.1 Övergripande beskrivning av tjänsten

Bildtext

Producent = Arkivbildande myndighet

Konsument = Arkivbildande myndighet, Riksarkivet, allmänhet t.ex. media, forskare, m.fl.

E-arkivtjänsten ska stödja hela processen för e-arkivering,

- från förberedelser inför överföring till e-arkivtjänsten (pre-ingest), dvs.
- från utredning av en informationsmängd och beslut om och uttag ur ett verksamhetssystem,
- till överföring av informationen till e-arkivtjänsten,
- stöd för bevarande av informationen,
- och slutligen export ur tjänsten och överföring till exempelvis Riksarkivet.

Effektivisering genom standardiserade metoder och verktyg

Statens servicecenter ska tillhandahålla metoder och verktyg för att e-arkivera olika typer av information. Dessa ska kunna utvecklas löpande, i syfte att standardisera och förenkla hur e-arkivering kan genomföras, och därmed få kontroll över kostnader för e-arkivering. Ett särskilt fokus bör läggas på olika former av standardsystem.

Övergripande funktioner

E-arkivtjänsten behöver innehålla minst följande funktioner:

- skapa leveranser (paket med information) som kan e-arkiveras,
- kunna ta emot och kontrollera paket med information,
- lagra (tekniskt) och bevara informationen,
- gallra (förstöra) information,
- redovisa den information som har e-arkiverats och ha goda funktioner för att söka,
- leverera ut information, exempelvis till Riksarkivet.

Säkerhet

I e-arkivtjänsten ska man kunna

- styra åtkomst till den lagrade informationen,
- skydda mot otillåten eller oavsiktlig förändring eller förlust av information.

Utvecklingspotential

E-arkivtjänsten ska kunna utvecklas löpande mot framtida krav. Det gäller exempelvis metadata, format och gallring samt överföring av information till eller från e-arkivet (import eller export).

Lagstiftning och standarder

Viktiga delar i förberedelserna inför en överföring (inleverans) av ett arkivmaterial till e-arkivtjänsten är att stämma av att de lagar och författningar som täcker materialet följs, liksom vilka standarder som är eller ska omsättas.

Tjänsten ska medge att kundmyndigheterna kan följa

- relevant lagstiftning som exempelvis Arkivlagen samt Offentlighets- och sekretesslagen,¹⁵
- de av Riksarkivets författningar som är tillämpliga.¹⁶

E-arkivtjänsten ska bygga på de standarder och best-practice inom e-arkivering som Riksarkivet pekar ut, exempelvis OAIS-modellen¹⁷ och kunna hantera informationstypsspecifikationer som baserats på de förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS) som Riksarkivet ger ut. Varje FGS kan i sig att vara en omsättning av en rad standarder.

Övergripande om krav

Kraven på tjänsten bygger på en kombination av standarder, främst OAIS-modellen, och olika erfarenheter av e-arkivering samt önskemål om hur ett flexibelt system med breda möjligheter bör kunna fungera.

---

¹⁵ Framförallt Arkivlagen 1990:782, Offentlighets- och sekretesslagen 2009:400, Tryckfrihetsförordningen 1949:105, Personuppgiftslagen 1998:204, men i förlängningen även individuella registerlagar för varje kundmyndighet.

¹⁶ Fokus på RA-FS 1997:4 (RA-FS 1991:1) och RA-FS 2008:4, samt RA-FS 2009:1 och 2009:2.

¹⁷ ISO 14721:2003 eller senare ISO 14721:2012.

Exempel på de erfarenheter som omsatts i krav är att man ska ha möjligheten att

- kunna välja mellan att arbeta via ett webbgränssnitt eller via en teknisk integration mellan e-arkivtjänsten och ett enskilt verksamhetssystem,
- kunna välja mellan att skapa automatiserade leveranser eller arbeta manuellt med att föra över information till eller från e-arkivtjänsten, beroende på behov och tillgängliga resurser på den enskilda kundmyndigheten,
- ha möjligheten att e-arkivera samma information i mer än ett format för att underlätta återanvändning och vidareutnyttjande av informationen.

Kraven är också avstämde mot funktionella krav från Riksarkivets eARD-projekt 2013 samt Kammarkollegiets FFU:205.

De funktionella kraven motsvaras av följande (preliminära) delprocesser:

2.3 Tjänstens funktionalitet

2.3.1 Förberedelser inför överföring (pre-ingest)

E-arkivtjänsten ska erbjuda verktyg och metoder samt helst viss funktionalitet att förbereda information för överföring (leverans) till e-arkivtjänsten, s.k. pre-ingest.

2.3.2 Överföring till e-arkivtjänsten (inleverans)

Följande funktioner behöver e-arkivtjänsten som minst ha för att kunna hantera de överförda arkivpaketen

- mottagningsfunktion (ingest) där paketen packas upp och förs över till nästa steg,
- validering där kontroll av informationens tekniska integritet genomförs.

Därefter bör följande steg kunna genomföras (olika lösningar kan skilja sig åt);

- granskning av informationen och dess innehåll,
- test av att rätt roller har åtkomst till informationen på avsett sätt.

Man kan ibland även välja att testa att det går att exportera ut det aktuella i arkivmaterialet igen innan informationen accepteras i e-arkivet.

Processen avslutas med att informationen i produktion dvs. den är då *tekniskt* arkiverad i tjänsten och kan sökas fram i denna.

2.3.3 Söka, presentera samt exportera

Att söka fram och presentera information (redovisa och tillhandahålla).

Man ska kunna söka fram och presentera informationen främst utifrån flera olika centrala sökbegrepp (metadata) som exempelvis process, organisation, objekt eller serie¹⁸. Med hjälp av dessa metadata söker man fram hela eller delar av

¹⁸ Serie är ett centralt begrepp i den äldre redovisningsmodellen "Allmänna arkivskemat". Målet är att lösningen ska kunna stödja både den nya modellen att redovisa information i staten dvs. via processer (RA-FS 2008:4) och den äldre modellen baserad på typ av information och format (RA-FS 1997:4).

informationen (s.k. uppgiftsmängder enligt RA-FS 2008:4), exempelvis ett eller flera ärenden, eller delar av dessa ärenden som en eller flera handlingar.

Vilka begrepp man kan söka på beror därför på *vilka* metadata (och filer) som överförts till eller matats in i e-arkivet.

Målet är tre olika sätt att söka

Tidigare erfarenheter har visat att breda och flexibla möjligheter att söka fram information uppmuntrar till användning. Det ger därmed stor nytta.

Målet är därför att kunna erbjuda tre olika sätt att söka fram information;

1. att kunna välja bland metadata (sökbegrepp) i ett flexibelt sökgränssnitt
2. att kunna fritextsöka i ett gemensamt fält (som i en sökmotor)
3. att kunna söka sig fram till en viss information genom att navigera ibland mappar (noder) som är uppbyggda utifrån olika styrande metadata (process, organisation, objekt, serie m.fl.). I dessa finner man sedan den arkiverade informationen.

Redovisning av informationen - utifrån olika metadata (sökbegrepp)

Sökresultatet ska kunna tas ut i ett antal grundläggande rapporter, framförallt arkivbeskrivning respektive arkivförteckning med listor över handlingsslag, handlingstyper och förvaringsenheter. Även egna rapporter ska kunna skapas.

Informationen ska kunna presenteras i ett sammanhang

- elektroniska handlingar och olika sammanställningar ska kunna läsas på skärmen, och behöver kunna tas ut som elektroniska filer (bl.a. i Pdf format) samt som utskrifter
- för pappershandlingar behöver man kunna skapa sökbegrepp (metadata) och uppgifter om var den förvaras
- för alla typer av arkivmaterial behöver man kunna skapa noteringar/uppgifter.

Målet är att när arkivmaterialet från exempelvis en process består av både elektronisk information och pappersmaterial, ska man kunna läsa uppgifter om båda typerna av material i samma gränssnitt.

Informationen ska kunna tillgängliggöras genom att

1. läsas på skärmen och tas ut som rapporter
2. exporteras för
  - a) överföring av informationen till annan part, exempelvis Riksarkivet, eller
  - b) i form av tekniska kopior för exempelvis vidareutnyttjande av information.¹⁹

2.3.4 Administration samt vård och gallring av arkiverad information

De administrativa kraven täcker all hantering som ska kunna utföras i e-arkivet. Det innebär att man bör kunna planera och styra (konfigurera) alla åtgärder vid överföringar (leveranser) till tjänsten, mottagning, lagring och utleverans från tjänsten (export).

Andra viktiga områdena är

- alla åtgärder inom tjänsten ska kunna styras med behörigheter
- alla åtgärder ska kunna loggas
- felmeddelanden och hjälptexter ska kunna skapas
- statistik över e-arkivtjänsten och arkivmaterialet ska kunna skapas

¹⁹ Enligt FGS Paketstruktur RAFGS1V1 eller senare.

- olika former av rapporter över e-arkivtjänsten och arkivmaterialet ska kunna tas fram

Vi vill särskilt betona möjligheterna att kunna vårda arkivmaterialet över tid, vilket framförallt kommer att innebära att man ska kunna

1. komplettera redan arkiverad information (förändra metadata och lägga till filer)
2. konvertera filer till nya format
3. utföra andra former av tekniskt underhåll som är nödvändiga för att säkerställa informationens tekniska integritet och därmed autenticitet.

Som en komplettering till OAIS-modellen ska man också kunna gallra material (förstöra det på juridisk grund), och därmed även tekniskt kunna ta bort material efter leverans ut ur e-arkivet, exempelvis efter att det överförs till Riksarkivet.²⁰

2.3.5 Processer och användningsfall

Parallellt i projektet så utvecklas också processer som speglar kraven, samt användningsfall som visar hur man använder funktionerna i e-arkivtjänsten.

2.4 Informationssäkerhet

Statens servicecenter etablerade under våren 2015 en särskild arbetsgrupp med syftet att tillsammans identifiera och formulera de krav på informationssäkerhet som ska gälla för den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten. (Se avsnitt 2.1.2)

Arbetet har resulterat i en samsyn kring att en förvaltningsgemensam e-arkivtjänst ställer höga krav på informationssäkerhet. Detta innebär bland annat att man utöver högt ställda krav på tillgänglighet, även behöver kunna styra och begränsa åtkomst till den lagrade informationen samt skydda den mot otillåten eller oavsiktlig förändring eller förlust.

2.4.1 Principiella frågor om informationssäkerhet

I arbetet har gruppen identifierat och besvarat vissa principiella frågor om informationssäkerhet:

1. Den förvaltningsgemensamma tjänsten för e-arkiv ska *inte* dimensioneras för hantering och lagring av hemliga uppgifter och handlingar.²¹ Hemliga uppgifter och handlingar ska därför fortsatt, och av kundmyndigheterna själva, förvaras på annat sätt.
2. E-arkivet som sådant bör betraktas som *säkerhetskänslig verksamhet – av betydelse för rikets säkerhet*. Detta bland annat mot bakgrund av de stora informationsmängder, från många myndigheter, som ansamlas i lösningen och de konsekvenser som till exempel ett bortfall av tjänsten skulle kunna medföra för berörda verksamheter – och för samhället.

²⁰ Rent tekniskt är det en kopia som överförs till mottagaren exempelvis Riksarkivet, och denna är det juridiskt giltiga arkivmaterialet, så därför ska motsvarande information i e-arkivtjänsten tas bort, så att ingen dubbelarkivering (dubbellagring) förekommer.

²¹ Definitioner enligt 4 § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633):

1. hemlig uppgift; uppgift som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och rör rikets säkerhet,
2. hemlig handling; handling som innehåller hemlig uppgift, samt
3. säkerhetskänslig verksamhet; verksamhet av betydelse för rikets säkerhet.

Efter samråd med bland annat Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säkerhetspolisen har Statens servicecenter bedömt att de informationssäkerhetskrav som ställs på den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten även ska inkludera krav på säkerhetsskydd. Statens servicecenter avser därför att upphandla systemstöd och drift av tjänsten i form av en säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal.

2.4.2 Kravarbete

Med utgångspunkt från de analyser och klassningar som arbetsgruppen genomfört har Statens servicecenter specificerat de krav på informationssäkerhet som bör ställas på en förvaltningsgemensam e-arkivtjänst. De informationssäkerhetsrelaterade kraven är framtagna i samverkan med och förankrad hos samtliga pilotmyndigheter.

Kraven är formulerad utifrån antagandet att olika myndigheter till viss del kan behöva ställa högre krav på informationssäkerhet än andra. Kravspecifikationen anger därför en gemensam basnivå för informationssäkerhet som delas av alla ingående parter och ger därutöver möjlighet att inom vissa områden välja en utökad nivå. Därmed ges en viss flexibilitet för den enskilda myndigheten att utgå ifrån den egna verksamhetens krav på säkerhetsskydd.

2.5 Juridik

2.5.1 Juridiska förutsättningar för tjänsten

Inom projektet har en särskild juristgrupp arbetat med att identifiera, formulera och förankra de juridiska förutsättningarna för tjänsten. (Se avsnitt 2.1.2)

Utifrån analyser, bl.a. en juridisk riskanalys, har Statens servicecenter, Riksarkivet och pilotmyndigheterna kommit fram till att det krävs en förordningsreglerad anslutning till tjänsten i avsikt att:

- **dels** kunna upphandla ett funktionellt och informationssäkert samt kostnadseffektivt systemstöd med drift

- **dels** säkerställa att hinder inte föreligger för utlämnande av sekretessreglerad information till privaträttslig it-leverantör. (Se mer under kap. 3)

För att även säkerställa att information inte blir allmänna handlingar hos någon annan myndighet än den arkivbildande ska vidare arbete fokusera på att ta fram särskilda styrdokument och arbetssätt.

2.6 Personlig integritet och personuppgiftsansvar

2.6.1 Personuppgiftsbehandling

Det har hittills inte framkommit något som pekar på att personuppgiftslagstiftningen innehåller bestämmelser som hindrar inrättandet av ett förvaltningsgemensamt e-arkiv. Däremot innehåller den lagstiftningen en mängd förutsättningar som måste uppfyllas för att personuppgiftsbehandlingen ska vara tillåten. En grundläggande analys ska göras för att klargöra vilka dessa förutsättningar är och vilka krav som utifrån dem måste ställas på e-arkivtjänsten, såväl inför upphandlingen av it-system och it-drift som därefter.

2.6.2 Analyser

Det kan redan nu konstateras att det personuppgiftsansvar som de arkivbildande myndigheterna har för den information de ska e-arkivera, inte upphör av den anledningen att de fört över informationen till e-arkivet. Dock återstår en djupare analys som klargör vilka övriga aktörer inom e-arkivtjänsten som också kan bli personuppgiftsansvariga och vilka aktörer som blir s.k. personuppgiftsbiträden till de personuppgiftsansvariga. Att vissa aktörer kommer att bli personuppgiftsbiträden torde det dock inte råda någon tvekan om.

Det är obestriddigt att de ovannämnda analyserna måste vara genomförda och att de krav på e-arkivtjänsten som de kommer att resultera i ska vara tydligt dokumenterade innan upphandlingen av systemstöd och drift får påbörjas. Detta har e-arkivprojektet huvudansvaret för.

Samtidigt måste pilotmyndigheterna medverka i analysarbetet, med egna analyser av vilka krav som måste ställas för att behandlingen av deras personuppgifter ska bli (och förbli) tillåten i e-arkivtjänsten. Därtill måste e-arkivprojektet utreda om behandlingen av andra än pilotmyndigheternas personuppgifter innebär att fler villkor och krav måste ställas för att även andra myndigheters personuppgiftsbehandlings ska vara tillåten i e-arkivtjänsten, när det blir dags att ansluta fler myndigheter.

Vidare behöver analyser genomföras med anledning av förväntade ändringar i personuppgiftslagstiftningen, se avsnitt 2.6.5.

2.6.3 Befintlig lagstiftning som styr hanteringen av personuppgifter

Behandlingen av personuppgifter i e-arkivet måste följa och anpassas till gällande personuppgiftslagstiftning. Den består i dagsläget, utöver personuppgiftslagen (1998:204), av drygt tvåhundra s.k. registerförfattningar med särskilda bestämmelser för hur personuppgifter får behandlas inom specifika verksamhetsområden och därutöver bestämmelser om personuppgiftsbehandlingar utspridda i ett flertal lagar med i huvudsak annat innehåll.

2.6.4 Krav på personuppgiftsbiträdesavtal med leverantörer

Som framgått av avsnitt 2.6.2 krävs djupare analyser för bedömningen av vilka aktörer inom e-arkivtjänsten som kommer att vara personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden.

Det kan dock redan i detta skede konstateras att en personuppgiftsansvarig myndighet (t.ex. en arkivbildande myndighet) inte kan överlåta sitt personuppgiftsansvar. Därmed kommer åtminstone de arkivbildande myndigheterna att behöva ingå s.k. personuppgiftsbiträdesavtal med de som ska medverka till tillhandahållandet av e-arkivtjänsten på ett sätt som innebär att de får ett personuppgiftsbiträdesansvar. Sådana avtal kommer med all sannolikhet att behöva ingås med varje system- och driftsleverantör som ska förvara eller på annat sätt behandla myndigheternas personuppgifter. Efter särskilda analyser kan det dock visa sig möjligt att arkivmyndigheterna får och bör överlåta åt en

annan aktör inom e-arkivtjänsten, t.ex. Statens servicecenter, att för sin räkning teckna personuppgiftsbiträdesavtalen med dessa leverantörer.

I personuppgiftsbiträdesavtalen ska det särskilt föreskrivas att personuppgifterna bara får behandlas i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige och att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs för att skydda personuppgifterna. Åtgärderna ska åstadkomma en säkerhetsnivå som är lämplig med beaktande av befintliga tekniska möjligheter, kostnaderna för åtgärderna, de särskilda risker behandlingen innebär och personuppgifternas känslighet. Därutöver ska den personuppgiftsansvariga myndigheten även förvissa sig om att personuppgiftsbiträdet kan genomföra säkerhetsåtgärderna och se till att personuppgiftsbiträdet verkligen vidtar dem.

2.6.5 Anpassning till ny lagstiftning om personuppgiftsbehandlinger

Personuppgiftsbehandlingen i e-arkivsystemet måste inom en mycket kort framtid även kunna anpassas till helt nya bestämmelser med andra och nya krav på såväl personuppgiftsbehandlinger som på personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden.

I betänkandet Myndighetsdatalag (SOU 2015:39) föreslås en ny lag med generella bestämmelser för myndigheters behandling av personuppgifter. Denna lag ska ersätta de allra flesta registerförfattningar, som enligt förslaget ska fasas ut efter hand. Ett av skälen till förslaget är att registerförfattningarna har skapat ett svårförståeligt regelverk som inte är anpassat till moderna tekniska lösningar. Andra skäl är att ett mer enhetligt och gemensamt regelverk kan förstärka integritetsskyddet inom den offentliga verksamheten samtidigt som allmänhetens insynsmöjligheter i den verksamheten och den offentliga servicen till enskilda kan förbättras.

Betydligt väsentligare och mer utmanande är dock att nu gällande personuppgiftslagstiftning kommer att ersättas av en EU-förordning om uppgiftsskydd, som blir direkt gällande lag i Sverige. EU-kommissionen, Europaparlamentet och ministerrådet kom den 15 december 2015 överens om förslaget till den förordningen. Uppgiftsskyddsförordningen förväntas formellt antas under våren 2016 och träda i kraft två år därefter d.v.s. i april/maj 2018. Uppgiftsskyddsförordningen medför betydligt fler och mer omfattande förändringar än den föreslagna nya myndighetsdatalagen (om den ens antas). Förordningen innebär exempelvis större rättigheter för enskilda, förändrat ansvar för personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden, nya och höga sanktioner för regelbrott samt skyldigheter att rapportera incidenter. Samtidigt kan uppgiftsskyddsförordningen också medföra nya möjligheter, exempelvis för behandling av personuppgifter i andra länder. Förordningens konsekvenser för e-arkivprojektet behöver dock en särskild analys, som hitintills knappast varit möjlig att göra.

3 Förutsättningar för slutförande av uppdraget

3.1 Allmänt

Om identifierade nyttor med konceptet "ett förvaltningsgemensamt e-arkiv" ska realiseras måste regeringen vara en uthållig och tydlig garant för tjänstens införande och fortlevnad.

Att det pågående projektet kan slutföras inom en inte alltför lång tidsrymd är en förutsättning för ett snabbt och brett införande av en gemensam e-arkivtjänst. Därför behöver en upphandling genomföras så snart som möjligt. För att ge förutsättningar för detta behöver regeringen styra användningen av den planerade tjänsten på ett tydligt sätt och säkerställa finansieringen av själva upphandlingen.

Statens servicecenter bedömer att projektet har mycket goda förutsättningar att lyckas under förutsättning att regeringen medverkar med tillräcklig finansiering, en snabb förordningsreglering och på något längre sikt även till ny lagreglering.

Av redovisningen i denna delrapport framgår att villkoren i de avsiktsförklaringar som pilotmyndigheterna tecknat kommer att kunna uppfyllas genom hållbara lösningar. Dock återstår att avgöra tjänstens exakta innehåll och bestämma rimliga avgifter för användningen, vilket är möjligt först när tjänsten är upphandlad.

3.2 En förordningsreglerad anslutning

En förordningsreglerad anslutning av myndigheter till e-arkivtjänsten utgör en nödvändig förutsättning för fortsatt projektarbete och slutligt genomförande av uppdraget.

En regelstyrd anslutning harmonierar också väl med vad regeringen anfört i budgetpropositionen för 2015 (prop.2014/15:1,UO 22). Där framhålls det att regeringen förstärker styrningen och samordningen av den övergripande it-användningen i statsförvaltningen genom att i större utsträckning styra de statliga myndigheternas anslutning till gemensamma tjänster. (Se även skälen för beslutet 2015-05-07, Medel för uppdrag att utveckla en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv. ²²)

3.2.1 Viktig förutsättning inför förestående upphandling

En reglerad anslutning är en förutsättning för att en tillräckligt bra upphandling av system- och driftlösningar för e-arkivet ska kunna göras. Det är viktigt att regleringen genomförs snabbt eftersom upphandlingsarbetet måste påbörjas

---

²² Regeringsbeslut, Medel för uppdrag att utveckla förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, Näringsdepartementet, 2015-05-07, N2015/3928/EF

tidigt under 2016 om chansen att slutföra e-arkivuppdraget inom utsatt tid, d.v.s. i december 2016, inte ska gå helt förlorad.

Förordningsregleringen behövs av bl.a. det skälet att potentiella system- och driftleverantörers vilja och förutsättningar för att delta i upphandlingen samt de priser de kan offerera i hög grad påverkas av antalet myndigheter som kan förväntas använda e-arkivtjänsten, på kort och lång sikt. Således inverkar en förordningsreglering, som indikerar att många fler än pilotmyndigheterna kommer att *åläggas* att använda e-arkivtjänsten, på möjligheten att upphandla system och systemdrift med tillräckliga funktioner och nödvändig informationssäkerhet. Detta sett ur perspektivet att specifika och olika krav måste ställas utifrån myndigheternas i flera avseenden olika informationstyper. Utan förordningsreglering finns en stor risk för att inget anbud lämnas, att lämnade anbud inte uppfyller ställda krav eller offererar mycket höga priser. De förstnämnda situationerna skulle innebära ett omedelbart stopp för inrättandet av e-arkivet och den sistnämnda sannolikt att e-arkivtjänsten blir så dyr att ingen myndighet skulle finna det försvarbart att använda den.

Samtidigt är det viktigt att förordningsregleringen sker under former som ger utrymme för överenskommelser om villkoren för användningen av e-arkivtjänsten mellan Statens servicecenter, i egenskap av tillhandahållare av den, och de myndigheter som ska anslutas till den. Alla dessa villkor kan, av naturliga skäl, inte fastställas fullt ut förrän upphandlingen av system och systemdrift har resulterat i ett avtal med den eller de som får uppdraget att leverera och drifva e-arkivsystemet. Den omständigheten måste få påverka *tidpunkten* för regleringen av *pilotmyndigheternas* anslutning. Den tidpunkten bör inte bestämmas i förordning förrän framförallt de ekonomiska villkoren går att bedöma och dokumentera i överenskommelser mellan Pilotmyndigheterna och Statens servicecenter. Däremot bör regeringens beslut *att* reglera myndigheters anslutning till e-arkivet fattas snarast möjligt med hänsyn till den påverkan det beslutet kommer att få på avtalsvillkoren med system- och driftsleverantörerna. Arbetsinsatserna inom projektet inför såväl den reglerade anslutningen av pilotmyndigheterna som överenskommelserna mellan dessa och Statens servicecenter bör också påbörjas omgående, för att kunna beslutas (av regeringen) respektive ingås (av myndigheterna) så snart de ekonomiska villkoren är möjliga att fastställa.

3.2.2 Överlämnade av sekretessreglerade uppgifter till driftsleverantör

En annan positiv aspekt av en förordningsstyrd anslutning är att det blir ännu tydligare att myndigheter kan överföra handlingar till e-arkivet utan att riskera att göra sig skyldiga till otillåtet utlämnande av sekretessreglerade uppgifter. (Se även avsnitt 3.3.1)

3.3 Juridiska och vissa andra förutsättningar

3.3.1 Inrättande av e-arkiv inom ramen för gällande lagstiftning

För att en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv ska kunna inrättas behöver framförallt två grundläggande rättsliga förutsättningar vara uppfyllda.

Den ena är att det ska vara tillåtet att lämna ut sekretessreglerade uppgifter ur en myndighets verksamhetsinformation till en utomstående privat leverantör av e-arkivtjänstens system och systemdrift. (Den förutsättningen är dock inte specifik för ett förvaltningsgemensamt e-arkiv utan gäller för all upphandling av e-arkiv inom staten). Den andra grundläggande förutsättningen är att en myndighets verksamhetsinformation, d.v.s. myndighetens allmänna handlingar, måste gå att föra över till det förvaltningsgemensamma e-arkivet och hantera i detta utan att överföringen och hanteringen leder till att informationen blir allmänna handlingar hos någon annan myndighet.

Statens servicecenter, Riksarkivet och pilotmyndigheternas bedömning är att e-arkivtjänsten är möjlig att inrätta och utveckla utifrån de ovanstående grundläggande rättsliga förutsättningarna om den utformas utifrån de krav som projektets juristgrupp identifierat.

Efter en riskanalys har både juristgruppen (se avsnitt 2.1.2) och projektets styrgrupp bedömt att befintlig lagreglering inte hindrar inrättandet och användningen av en förvaltningsgemensam e-arkivtjänst om modellen för tjänsten utformas:

1. dels utifrån ett antal särskilda krav vars syfte är att garantera att det blir tillåtet att lämna ut sekretessreglerade uppgifter, i de arkivansvariga myndigheternas verksamhetsinformation, till e-arkivets system och driftsleverantörer
2. dels så att de arkivansvariga myndigheternas verksamhetsinformation inte blir tillgänglig för någon annan myndighet, vare sig i samband med förberedelser för överföringen till e-arkivet eller efter att informationen har överlämnats dit.

Enligt projektet kan sannolikt en effektivare modell för den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten än den ovanstående, och numera framtagna, införas efter ändrad reglering i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Se vidare avsnitt 3.3.2, sista stycket.

Ändringar i OSL skulle vidare kunna bekräfta en för projektets bedömning grundläggande regeltolkning som utmynnar i att system inklusive drift för e-arkivet kan outsourcas till en privat leverantör oaktat att arkivet kommer att innehålla sekretessreglerade uppgifter. (I likhet med den outsourcing som sedan länge faktiskt sker i många likvärdiga situationer). Denna grundläggande regeltolkning har gjorts av bl.a. eSam²³ efter en djupgående rättslig analys.

---

²³ eSam - e-samverkansprogrammet är ett nytt samarbete mellan flera myndigheter och Sveriges Kommuner och Landsting för fortsatt digital samverkan. Samarbetet startade den 1 juli 2015 och tar vid efter att E-delegationens uppdrag upphört. Programmets kansli är placerat på Pensionsmyndigheten. eSams styrgrupp utgörs av cheferna för nedanstående myndigheter:

Inom ramen för det nu lämnade regeringsuppdraget saknas emellertid förutsättningar för att såväl föreslå som invänta eventuella lagändringar. Detta särskilt som uppdraget, att utveckla och använda ett förvaltningsgemensamt e-arkiv, har bedömts som genomförbart utan lagändringar.

Inom en snar framtid bör lagändringar ändå genomföras. Särskilt den som skulle möjliggöra en avsevärt mer kostnadseffektiv e-arkivtjänst, genom bl.a. bättre service till de arkivbildande myndigheterna, enklare anslutningsförfaranden och framför allt en betydligt smidigare förvaltning av e-arkivtjänsten. Även en lagändring som bekräftar den ovan nämnda grundläggande regeltolkningen är angelägen. De föreslagna ändringarna bör genomföras inom en mycket nära framtid och förberedelserna för detta bör därför påbörjas snarast möjligt.

3.3.2 Utlämnade av sekretessreglerade uppgifter till system- och driftsleverantörer

Enligt 3 kap. 1 § OSL innebär sekretess ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt.

Det är endast sekretess*belagda* uppgifter som inte får röjas. De allra flesta uppgifter som är sekretess*reglerade* är inte med automatik även sekretess*belagda*. Sekretess*reglerade* uppgifter kan i de allra flesta fall lämnas ut efter en s.k. skade- eller menbedömning, dock under förutsättning att bedömningen inte har lett till att uppgiften ska hemlighållas för den aktuella *mottagaren*. Vidare får sekretessreglerade uppgifter alltid lämnas ut med stöd av s.k. sekretessbrytande bestämmelser. Kan en sekretessreglerad uppgift lämnas ut i enlighet med något av det ovan sagda sker alltså inte något otillåtet röjande.

Det ovanstående visar att bestämmelserna som tillåter utlämnande av sekretessreglerade uppgifter är av skilda slag. De visar också att tillåtligheten ofta beror av om utlämnandet kan leda till men eller skada och av vem som är mottagare eller att andra omständigheter, fastställda i sekretessbrytande regler, kan innebära att sekretessen får ge vika.

En genomlysning och tolkning av regelverket är genomförd. Den har synliggjort att; redan befintliga lagregler med all sannolikhet gör det möjligt för så gott som alla statliga myndigheter, att lämna ut sekretessreglerade uppgifter till system- och driftsleverantörer, om det sker under ett antal viktiga förutsättningar bl.a. ett flertal avtalsreglerade specifika och högt ställda krav på leverantören.

Bedömningen ovan grundar sig på tolkningar som bl.a. myndigheterna inom e-Samverkansprogrammet (eSam) har godkänt och antagit, efter djupgående

---

Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Ekonomistyrningsverket, e-hälsomyndigheten, Försäkringskassan, Jordbruksverket, Kronofogdemyndigheten, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Riksarkivet, Skatteverket, Tillväxtverket, Transportstyrelsen och Tullverket. Även chefen för Sveriges Kommuner och Landsting ingår. Därtill ingår Statens servicecenters generaldirektör i styrgruppen som adjungerad.

regelanalyser gjorda av dess juridiska expertgrupp (vilken tidigare ingick i E-delegationen).

En redogörelse för dessa analyser och bedömningar samt de förutsättningar de inrymmer finns i den av eSam helt nyligen antagna publikationen *"Outsourcing – en vägledning om sekretess och persondataskydd"*. Där lyfts bl.a. e-arkivering fram som ett exempel på en situation då det måste anses vara nödvändigt för en myndighet att vända sig till en utomstående aktör för att dra nytta av dennes tekniska utrustning, och därmed tillåtet att lämna ut sekretessreglerade uppgifter till denne i enlighet med 10 kap. 2 § OSL, som är en sekretessbrytande bestämmelse.

Enligt 10 kap. 2 § OSL utgör sekretess inte hinder för utlämnande av sekretessreglerade uppgifter om utlämnandet är nödvändigt för att myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. En sådan nödvändighet föreligger om en myndighet enligt en förordning eller annat regeringsdirektiv ska fullgöra sin verksamhet på ett visst sätt, exempelvis genom användning av e-arkivtjänsten eller Statens servicecenters lönerelaterade tjänster.

Som tidigare förklarats ska leverantörsavtalet dels tecknas efter en säkerhetsskyddad upphandling, s.k. SUA-upphandling, dels innehålla klausuler med omfattande krav på leverantören, i avsikt att skapa garantier för att uppgifter i e-arkivet vare sig sprids eller hanteras på ett icke godtagbart sätt. Det har även framhållits att e-arkivtjänsten inte ska användas för information som efter säkerhetsanalyser gjorda i enlighet med säkerhetsskyddslagens regler inte bör hanteras i e-arkivet. Se under avsnitt 2.4.1.

Mot bakgrund av det ovsagda och eSams juridiska expertis regeltolkning kan e-arkivet med allra största sannolikhet inrättas utan ytterligare författningsreglering. För detta saknas det dock garantier i t.ex. form av ett vägledande domstolsavgörande. En förordningsreglerad anslutning av myndigheter till e-arkivet skapar därför de ytterligare garantier, för att användningen ska anses "nödvändig" enligt 10 kap. 2 § OSL, som pilotmyndigheterna ställer för att använda e-arkivtjänsten.

Det kan nämnas att det inom e-arkivprojektet framförts viss tvekan i frågan om en reglerad anslutning till e-arkivet får effekten att ett utlämnande blir "nödvändigt" i OSL:s mening. Vägledande uttalanden eller domstolsavgöranden i den frågan har inte gått att finna. Det oaktat föreligger inte denna tvekan inom projektet i stort. Detta eftersom det inte är OSL som sätter gränserna för hur regeringen kan välja att organisera den statliga förvaltningen. Regeringen avgör vilka statliga myndigheter som ska finnas, vilka uppgifter de ska sköta och hur uppgifterna ska fördelas dem mellan. OSL begränsar inte det mandatet. Vad gäller gränserna för sekretessen - såväl mellan myndigheterna som mellan deras olika verksamhetsgrenar och även utåt - ges OSL i vissa delar sitt innehåll genom regeringens avgöranden av såväl vad myndigheter ska utträta som vilken av dem som ska utträta vad. Dessa avgöranden fastställs i huvudsak genom förordningsreglering.

3.3.3 Allmänna handlingar

Varje myndighet som har tillgång till allmänna handlingar är skyldig att på begäran lämna ut dessa.

Ett grundläggande krav på e-arkivtjänsten är att varken Statens servicecenter i egenskap av förvaltare av e-arkivtjänsten eller de anlåtande myndigheterna får ha tillgång till någon annan myndighets arkivhandlingar, detta eftersom den myndighetens arkivhandlingar i så fall skulle bli allmänna handlingar också hos den myndighet som fick tillgången till dem.

Det är bl.a. av sekretessskäl som en myndighets handlingar i e-arkivtjänsten aldrig får bli allmänna handlingar hos en annan myndighet. Sekretessen för en uppgift följer enligt huvudregeln inte med en uppgift när den förs över till en annan myndighet, d.v.s. blir åtkomlig även där. Sekretessskyddet för uppgifter i allmänna handlingar hos en myndighet skulle därför i vissa fall försvinna om den myndighetens handlingar blev allmänna även hos andra myndigheter. Vidare är varje myndighet skyldig att på begäran lämna ut handlingar som är allmänna hos den myndigheten. Om en arkivmyndighets allmänna handlingar blev allmänna handlingar hos t.ex. Statens servicecenter skulle alltså vem som helst ha rätt att få dem utlämnade av Statens servicecenter. Detta skulle inte enbart ställa orimliga krav på resurser hos den myndigheten utan även få till följd att den blev skyldig att lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess hos den myndighet som förvarar informationen i arkivet.

Varken de myndigheter som ska använda e-arkivtjänsten eller Statens servicecenter i egenskap av förvaltare av tjänsten kommer därför, med den nu framtagna modellen för e-arkivtjänsten, att få någon som helst egen tillgång till en annan myndighets information i e-arkivet. Ingen information i e-arkivet riskerar därför att bli allmänna handlingar (enligt TF) hos någon annan myndighet än den arkivbildande. Således kan inte heller någon myndighet bli tvungen att lämna ut en annan myndighets information.

Som nämns ovan i avsnitt 3.3.1 bör det dock genomföras lagändringar som leder till att arkivbildandemyndigheters uppgifter och handlingar kan tillgängliggöras för hantering av stödjande funktioner inom Statens servicecenter, utan att den myndigheten för den skull måste, eller tillåts, sprida uppgifterna eller handlingarna vidare, t.ex. genom utlämnande på begäran. Anledningen är att det därigenom skulle bli möjligt att etablera en betydligt kostnadseffektivare och mer användarvänlig modell för e-arkivtjänsten, än den nu framtagna. Arbetet inför en lagändring som leder till det ovasagda bör således påbörjas omgående, även om det inte krävs för att en e-arkivtjänst ska vara möjlig att införa.

3.3.4 Behandling av personuppgifter

Ytterligare en juridisk förutsättning, som är hanterbar utan lagändringsförslag, är att behandlingen av personuppgifter i e-arkivet kan anpassas till såväl gällande personuppgiftslagstiftning som kommande förändringar inom det området. Särskilt genom den nya EU-förordningen om uppgiftsskydd som förväntas träda i kraft under våren 2018. Se mer om personuppgiftebehandling under avsnittet 2.6.

3.3.5 Säkerhetsskyddsavtal

För att åstadkomma en säker hantering av personuppgifter och sekretessreglerade uppgifter avser Statens servicecenter att teckna ett säkerhetsskyddsavtal med leverantören. Detta är ett krav som ställts av bl.a. pilotmyndigheterna mot bakgrund av den omfattande mängden av (aggregeringen) information som ska hanteras i systemet och att informationen i vissa delar kommer att vara känslig, till exempel starkt sekretessreglerad.

Vidare krävs att leverantörsavtalen ställer tekniska och andra högt ställda specifika krav på systemet och leverantören, med därtill kopplade starkt kännbara sanktioner vid avtalsbrott. Avtalet ska därmed garantera att arkivinformationen inte, annat än i särskilda undantagssituationer, tillgängliggörs för vare sig leverantören eller någon annan förutom den arkivbildande myndigheten. Denna garanti utgör en viktig juridisk förutsättning för att arkivmaterial som innehåller sekretessreglerade uppgifter ska kunna lämnas ut till IT-leverantören, d.v.s. föras över till det system som ska upphandlas.

4 Strategi för en bred anslutning till e-arkivtjänsten och förslag till förordningsreglering

4.1 Bedömningar inför förordningsreglering inkluderar strategin för en bred anslutning

Som framgått ovan kräver det fortsatta arbetet med att utveckla e-arkivtjänsten en förordningsreglerad anslutning av myndigheter.

Statens servicecenter och Riksarkivet har i ett flertal olika sammanhang informerat om den planerade förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten. Det har resulterat i att många myndigheter efterfrågar tjänsten och önskat få besked om när den blir tillgänglig. I dagsläget har många myndigheter inte kommit igång med elektronisk arkivering och kan därför inte säkerställa bevarandet av informationen över tid. Därmed blir det också svårt att uppfylla kraven i gällande lagstiftning inom området. Myndigheterna upplever behovet av att e-arkivera som akut.

Statens servicecenter ska, enligt sitt uppdrag, ta fram en strategi för att åstadkomma en bred användning inom staten av den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten. Förslaget om en förordningsreglerad anslutning till e-arkivtjänsten ska även ses som en del av den strategin, vilken för övrigt är helt i linje med det tidigare nämnda uttalandet i budgetpropositionen för 2015 (prop.2014/15:1,UO 22).

Regleringen av vilka myndigheter som bör anslutas till e-arkivtjänsten bör ske etappvis, utöver pilotmyndigheterna och de fyra övriga som redan har fått i uppdrag av regeringen att förbereda sig för detta.

För att identifiera vilka myndigheter som bör anslutas, bedöma när anslutningen bör ske samt vidta övriga förberedelser inför anslutningarna kan samma metod tillämpas som när införandet av elektronisk fakturahantering förordningsreglerades. Den metoden används numera även vid den förordningsreglerade anslutningen av myndigheter till Statens servicecenters lönerelaterade tjänster. (Se även avsnitt 5.2.2.)

4.1.1 Anslutningsplaner grundade på intresse, lämplig tidpunkt och övriga förutsättningar

Förordningsreglerad anslutning av en myndighet till e-arkivtjänsten bör ske endast om myndigheten i samråd med Statens servicecenter har bedömt att myndigheten bör använda tjänsten. En myndighet bör inte anslutas förrän förutsättningarna bedöms vara goda och att anslutningen ska vara till nytta för

myndigheten. Anslutning bör heller inte ske om det bedöms vara olämpligt att myndigheten använder tjänsten.

Statens servicecenter avser att undersöka myndigheternas intresse för anslutning genom enkätundersökningar och dialoger. Dialoger ska framförallt och i första hand genomföras med myndigheter som är intresserade av att använda tjänsten. Under eller i samband med dialogerna ska myndigheterna ges närmare besked om tjänstens innehåll. Förutsättningarna för användning och eventuell tidpunkt för anslutning ska bedömas av myndigheten själv, i en gemensam diskussion med Statens servicecenter som i viss mån även kan komma att inkludera Riksarkivet.

Mot bakgrund av dessa bedömningar kommer Statens servicecenter att upprätta tentativa tidplaner för anslutning av myndigheterna. Planerna ska i första hand grunda sig på myndigheternas egna önskemål. Hänsyn måste dock tas även till andra faktorer, bl.a. system- och driftleverantörens samt Statens servicecenters möjligheter att medverka till anslutningar vid önskade tidpunkter. De tentativa planerna presenteras för ansvarigt departement. Därefter genomförs samråd med eller hörande av berörda myndigheter innan regeringen beslutar om anslutningen, och den senaste tidpunkten för den, i den därför avsedda förordningen. (Se även 5.2.2.)

4.2 Reglering inom befintlig förordning

Anslutningen av myndigheter till e-arkivtjänsten bör regleras i förordningen (2015:665) om statliga myndigheters användning av Statens servicecenters tjänster. För närvarande reglerar den förordningen anslutningen till Statens servicecenters lönerelaterade tjänster.

Vid regleringen av anslutningen till e-arkivet bör samma författningstekniska lösning användas som vid regleringen av anslutningen till de lönerelaterade tjänsterna. Den gör det enkelt att successivt ansluta nya myndigheter utifrån framtagna planer grundade på bl.a. intresseanmälningar och tillgängliga resurser hos de involverade parterna - Statens servicecenter, system- och driftsleverantören/-erna samt de arkivansvariga myndigheterna – och i takt med att Riksarkivet tar fram nya förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS) för olika informationstyper.

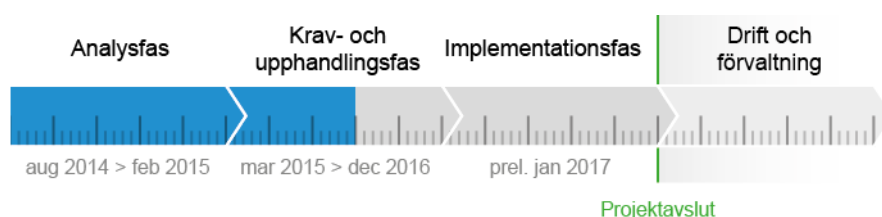
Ett förslag till hur en ändring i förordningen (2015:665) om statliga myndigheters användning av Statens servicecenters tjänster skulle kunna utformas, för reglering av anslutningar till e-arkivtjänsten, lämnas i bilaga 4.

5 Fortsatt arbete och finansiering

5.1 Vårt uppdrag

Regeringens uppdrag till Statens servicecenter och Riksarkivet samt pilotmyndigheterna är "... att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv".²⁴ Uppdraget innehåller alla aktiviteter som krävs för att etablera en förvaltningsgemensam e-arkivtjänst, medan finansieringen delas upp över år och i projektfaser:

1. Analysfas (avslutad)
2. Krav och upphandlingsfas (pågående)
3. Implementationsfas (ej påbörjad)
4. Drift- och förvaltning

I denna delrapport har resultatet av första delen av krav- och upphandlingsfasen (fas 2) redovisats. Nedan ges en övergripande redogörelse för hur Statens servicecenter avser att bedriva arbetet vidare under 2016.

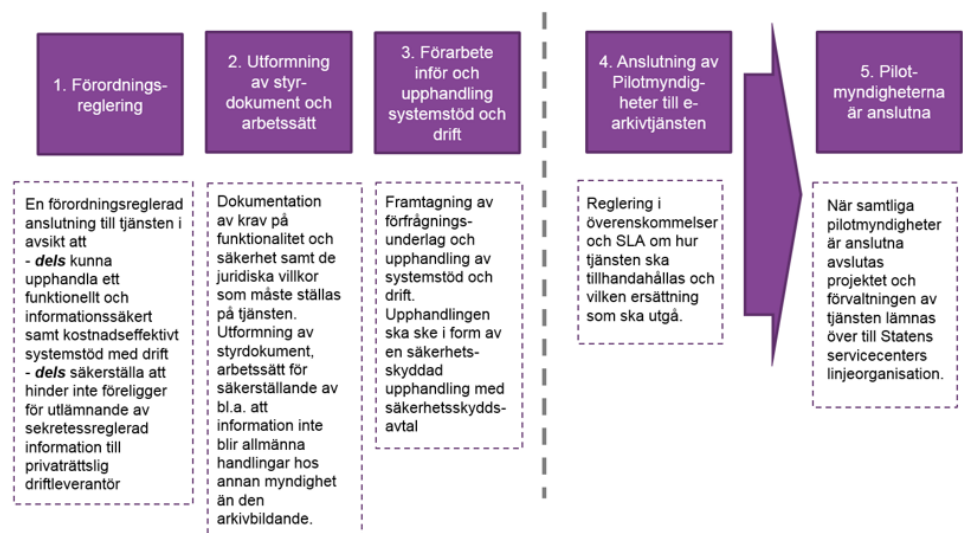
5.1.1 Arbetet måste fortsättningsvis genomföras parallellt

För att Statens servicecenter ska kunna upphandla systemstöd och drift under utsatt tid för uppdraget måste arbetet med att ta fram en förordningsreglering pågå parallellt med arbetet att förbereda upphandlingen.

Bilden nedan beskriver övergripande det arbete som måste genomföras innan pilotmyndigheterna kan sluta en överenskommelse om anslutning till tjänsten. I pågående projektfas (fas 2) ska de första tre aktiviteterna slutföras, d.v.s. till och med upphandlat systemstöd samt drift för detta. Första och andra aktiviteten måste vara klara innan upphandlingen kan utlysas.

²⁴ Regeringsbeslut, Uppdrag att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, Näringsdepartementet, 2014-08-14, N2014/3415/ITP, sid 1

5.2 Fokus och tidplan för arbetet 2016

5.2.1 Övergripande aktiviteter

I stora drag ingår följande aktiviteter i andra delen av krav- och upphandlingsfasen:

- Kravanalyser utifrån personuppgiftslagstiftningen
- Genomförande av enkätundersökning
- Framtagning av marknadsplan
- Upphandling fram till och med tilldelningsbeslut
  - Slutförande av kravanalys (funktionella- och icke funktionella krav)
  - Konsekvensanalys – vägval vid upphandling
  - Framtagning av avtal (med klausuler om vite)
  - Framtagande av förfrågningsunderlag
- Utformning av styrdokument och arbetsätt
- Utveckling av processer, metoder och användningsfall
- Plan för anslutning av piloter
- Koordinering och stöd av piloternas leveransförberedelser
- Affärsmodell och prissättning
- Förvaltningsorganisation

5.2.2 Genomförande av enkätundersökning och plan för anslutning

Inför upphandling av systemstöd och drift ska en enkät skickas ut till samtliga myndigheter som kan omfattas av en anslutning till den förvaltningsgemensamma e-arkivtjänsten. Syftet med enkätundersökningen är att få information om hur många myndigheter som är intresserade av att ansluta sig till tjänsten samt när och i vilken takt.

Resultatet av enkäten läggs till grund för en marknadsplan och en tentativ anslutningsplan. Detta material kommer att användas i upphandlingen, vid prissättning av tjänsten samt som underlag för planering av kommande anslutningar.

En elektronisk webbenkät kommer att skickas ut till samtliga myndigheter.

5.2.3 Process för upphandling

Syftet med upphandlingen är att säkerställa tillgången till systemstöd och drift för den e-arkivtjänst som ska erbjudas. Upphandlingsprocessen kan efter att kraven på tjänsten har identifierats, delas in i flera delar.

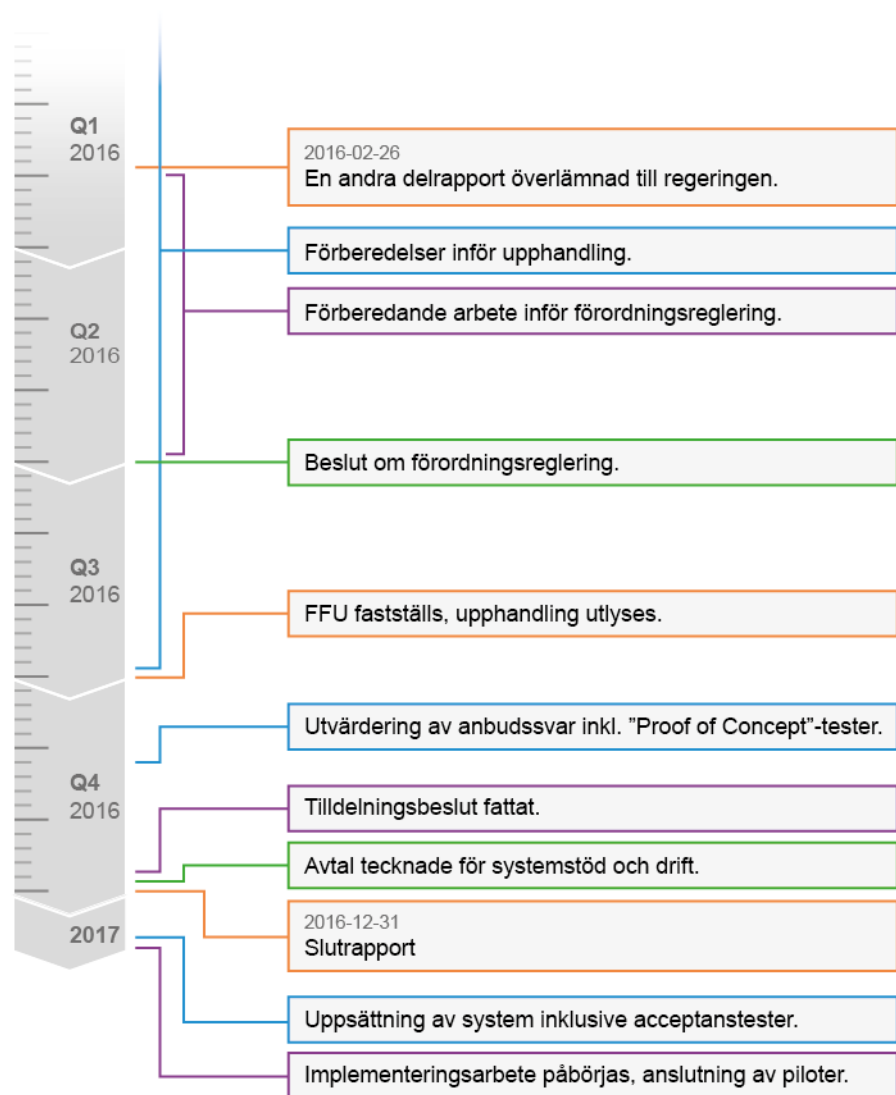
Dels upphandlingsrätt och strategi för upphandling där projektet måste säkerställa att; (a) bestämmelserna för upphandling efterlevs och (b) att de möjligheter som upphandlingsreglerna ger utnyttjas optimalt. Utmaningen är att skapa en säker tjänst som uppfyller de krav och regelverk som finns inom staten samtidigt som tjänsten blir ett kostnadseffektivt alternativ. Genom en konsekvensanalys ska projektet nå fram till den bästa strategin för upphandling av systemstöd och drift.

Dels avtalsrätt, dvs. ta fram de avtal med vitesklausuler som ska biläggas förfrågningsunderlaget vid upphandling. Som ett sista steg ingår själva genomförandet av upphandlingen som ska resultera i ett tilldelningsbeslut.

5.2.4 Preliminär tidplan

Det finns flera faktorer som Statens servicecenter inte råder över som kan komma att påverka tidplanen. Tidplanen är baserad på att projektet löper på utan avbrott efter att denna delrapport lämnats till regeringen (Näringsdepartementet) och att det inte uppstår någon överprövning i den kommande upphandlingen. Tidplanen kan därför komma att förskjutas i tid.

Tidplanen nedan baseras även på att arbetet med att ta fram ett beslut om en förordningsreglerad anslutning till tjänsten kan pågå parallellt med övrig förberedelse inför upphandling.

Bildtext

Preliminär tidplan för slutförandet av krav- och upphandlingsfasen.

5.3 Finansiering av fortsatt arbete

5.3.1 Projektarbete

Statens servicecenter har under 2015 enligt tidigare regeringsbeslut i maj och i september²⁵ erhållit fyra miljoner kronor för krav- och upphandlingsfasens första del. För att kunna slutföra upphandlingen under 2016 krävs att regeringen bidrar med en finansiering på sex miljoner kronor för 2016. Den finansiering som krävs för att slutföra krav- och upphandlingsfasen har tidigare redovisats i den delrapport som lämnades till regeringen i februari 2015,²⁶ samt i de dialoger som förts med Näringsdepartementet under året.

²⁵ N2015/3928/EF, N2015/06629/EF

²⁶ En förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv – delrapport, februari 2015, diarienummer 10444-2014/1221

För att projektet inte ska riskera att tappa resurser och kompetenser som är knutna till det är det av största vikt att det inte blir något avbrott i det pågående arbetet. Det är också en viktig signal till både pilotmyndigheterna och andra myndigheter som väntar på att kunna ansluta sig till tjänsten att projektet är prioriterat och ett strategiskt viktigt e-förvaltningsprojekt inom statsförvaltningen.

5.3.2 Pilotmyndigheternas insatser

Pilotmyndigheterna har under projektets gång lagt ned omfattande resurser. Dessa har hittills finansierats av myndigheterna själva. Inför den upphandling som förväntas ske under 2016 ska myndigheterna bidra med testleveranser (arkivpaket) för att kunna genomföra användbarhetstester. Vi anser att det vore rimligt att pilotmyndigheterna får ersättning för sina insatser ur ett centralt anslag. (Se avsnitt 2.1.1)

6 Bilagor

Bilaga 1 – Regeringsuppdrag – Uppdrag att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv, N2014/3415/ITP, N2013/3701/ITP

Bilaga 2 – Regeringsuppdrag - Medel för uppdrag att utveckla förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv”, N2015/3928/EF

Bilaga 3 – Bild över projektets organisation

Bilaga 4 – Bilaga 4 – förslag till ändring i förordningen (2015:665) om statliga myndigheters anslutning till Statens servicecenters tjänster